

Μακεδονικά

Τόμ. 5, Αρ. 1 (1963)

Αντώνιος Κεραμόπουλλος (1870-1961)

Στίλπων Π. Κυριακίδης

doi: [10.12681/makedonika.865](https://doi.org/10.12681/makedonika.865)

Copyright © 2014, Στίλπων Π. Κυριακίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κυριακίδης Σ. Π. (1963). Αντώνιος Κεραμόπουλλος (1870-1961). *Μακεδονικά*, 5(1), 593–594.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.865>

Τὴν 12ην Μαΐου 1961 ἀπέθανεν ὁ ὁμότιμος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἀκαδημαϊκὸς Ἀντώνιος Κεραμόπουλλος εἰς ἡλικίαν ἐνενήκοντα ἐτῶν. Ἐγεννήθη εἰς τὸ Μπλάτση (Βλάστη) τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας κατὰ τὸ ἔτος 1870, ἐτελείωσε τὰς γυμνασιακὰς του σπουδὰς ἐν Θεσσαλονίκῃ, τὰς δὲ πανεπιστημιακὰς του ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ ἔτος 1894. Μετὰ τὸ πέρασ τούτων εἰργάσθη ὡς ἑλληνοδιδάσκαλος ἐπὶ πενταετίαν εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ἀκολούθως δέ, τυχῶν ὑποτροφίας, μετέβη εἰς Εὐρώπην, ὅπου ἐσπούδασεν εἰς διαφόρους πόλεις, Βιέννην, Βερολίον, Μόναχον καὶ Παρισίους. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰσηλθε τὸ 1903 εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν ὑπηρεσίαν, ὑπηρετήσας τὸ πρῶτον ὡς νομισματογνώμων εἰς τὸ Νομισματικὸν Μουσεῖον, ἀκολούθως δέ, ἀπὸ τοῦ 1904, ὡς ἔφορος εἰς διαφόρους ἀρχαιολογικὰς περιφερείας μέχρι τοῦ 1924, ὅποτε ἐξελέγη καὶ διωρίσθη καθηγητὴς τοῦ δημοσίου βίου τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐδίδαξε μέχρι τοῦ 1938, ὅποτε ἀπεσύρθη, καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ὀρίου ἡλικίας. Ἐν ἔτει 1926 ἐξελέγη μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τῆς ὁποίας ἐχηρμάτισε πρόεδρος κατὰ τὸ ἔτος 1938¹.

Ὡς ἔφορος ἀρχαιοτήτων ὁ Κεραμόπουλλος εἰργάσθη λίαν εὐδοκίμως εἰς ὅλας τὰς περιφερείας, ὅπου ὑπηρετήσε, ἰδιαίτερος ὅμως εἰς τὰς Θήβας, ὅπου ἀπεκάλυψε τὸ μυκηναϊκὸν ἀνάκτορον, τὸ λεγόμενον τοῦ Κάδμου, τὰς Ἡλέτρας πύλας καὶ τὸν ναὸν τοῦ Ἴσμηνίου Ἀπόλλωνος. Εἰς τὰς Θεσπιάς ἀνεῦρε τὸ πολυάνδριον τῆς παρὰ τὸ Δῆλιον μάχης καὶ εἴ τι ἄλλο ἄλλαχού. Τὰ ἀρχαιολογικὰ αὐτοῦ ἐπιτεύγματα εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Θηβῶν συνεκέντρωσε καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ μέγα ἔργον του, τὰ Θηβαϊκά. Πλὴν τούτου τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, τὸ Ἀρχαιολογικὸν Δελτίον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ ἄλλα ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ, ἡμέτερα καὶ ξένα, περιλαμβάνουσι πολυαρίθμους αὐτοῦ μελέτας, πολλαχῶς προαγοῦσας τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ τὴν ἱστορίαν.

Ὁ Κεραμόπουλλος καὶ μετὰ τὸν διορισμὸν του ὡς καθηγητοῦ ἐξηκολούθησε τὸ ἐρευνητικὸν αὐτοῦ ἔργον, ἢ δὲ προσοχὴ αὐτοῦ ἐστράφη πλέον πρὸς τὴν πατρίδα του, τὴν Μακεδονίαν. Ἐπεχείρησεν ἐπανειλημμένα ταξείδια εἰς αὐτὴν ἀνιχνεύων εἰς τὰς κορυφάς, ὅπως λ.χ. εἰς Φλώριναν, τὰ ὁποῖα ἂν δὲν ἔλυσαν, ἔθεσαν ὅμως ἀρκετὰ προβλήματα.

Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἀπησχόλησαν τὸν Κεραμόπουλλον προβλήματα

¹ Περὶ τοῦ Κεραμοπούλλου ἔγραψεν ἰδιαίτερον φυλλάδιον ὁ Τριαντ. Δ. Θεοδωρίδης ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀντώνιος Κεραμόπουλλος, ὁ σοφὸς Μακεδὼν ἀκαδημαϊκός. Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργον του». Β' ἔκδ. Σέρραι 1961. (Βορειοελλαδικὴ Βιβλιοθήκη 3). 8ον, σ. 37.

τα ἐθνολογικά, ὅπως τὸ πρόβλημα τῆς καταγωγῆς τῶν Κουτσοβλάχων, τοὺς ὁποίους, νομίζω, λίαν ἐπιτυχῶς ἐχαρκτήρησεν ὡς ἀπογόνους τῶν Μακεδόνων, τῶν ὑψηρετησάντων ἐπὶ μακρὸν εἰς τὸν ῥωμαϊκὸν στρατὸν καὶ ἐγκατασταθέντων μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των εἰς τὰς ὄρεινὰς πατρίδας των. Περὶ τοῦ θέματος ἔγραψεν ἐπανειλημμένως, ἀλλ' αἱ τελευταῖαι αὐτοῦ πραγματεῖαι ἐνέχουσι τινα ὑπερβολήν. Ἐπίσης ἀψηχόλησεν αὐτὸν καὶ τὸ ὄνομα τῶν Βουλγάρων, τὸ ὁποῖον ἐτυμολόγησε καθ' ὑπόδειξιν τοῦ κ. Ν. Ἀνδριώτου ἀπὸ τῶν ῥωμαϊκῶν β ο υ ρ α ρ ί ω ν , τῶν φυλάκων δηλ. τῶν συνοριακῶν φρουρίων, τῶν β ο ὑ ρ γ ω ν .

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς ὁ Κεραμόπουλος ἐδημοσίευσε καὶ ἔργα ἐθνικοῦ περιεχομένου, ὅπως λ. χ. εἶναι τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ βόρειοι γείτονες» (Ἀθῆναι 1955) καὶ ἄλλα τινά, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπεραμύνεται τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον τοῦ Κεραμοπούλλου ἐξετιμήθη καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ εἰς τὸ ἔξωτερικόν, ὅπου ἐξελέγη μέλος τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Βερολίνου καὶ τῆς ἐν Λονδίῳ Ἑταιρείας πρὸς προαγωγὴν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν. Ἡ Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, ἀποβλέπουσα εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ ἐθνικὸν ἔργον τοῦ διαπρεποῦς τούτου τέκνου τῆς Μακεδονίας, ἀνεκίηρξεν αὐτὸν ἐπίτιμον αὐτῆς Ἑταῖρον καὶ ἀνέλαβε τὴν ἐκδοσιν τοῦ ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ θαυμαστῶν αὐτοῦ παρασκευασθέντος τιμητικοῦ τόμου «Γέρας Κεραμοπούλλου» (1953).